

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
ses framställning till Ålands landsting angående
N:o 23/1952. Detta extraordinarie statsbidrag för byggande av el-

stamlinje mellan Åbo och Mariehamn.

På framställning av dåvarande landskapsnämnden upptog landstinget
i tilläggsbudget för år 1950 ett anslag om 200.000 mark för undersök-
ning av möjligheterna för den åländska skärgårdens elektrifiering.

Uppdraget gavs åt "Valtion Sähköpaja", som numera fullgjort detsamma
och till landskapsstyrelsen inlämnat resultatet.

Undersökningen har delats upp på tvenne alternativ, varav det ena
avser utvidgning av Mariehamns stads elektricitetsverk i och för ök-
ning av strömleveranserna enbart på fasta Åland, medan skärgården
lämnas helt på sidan, det andra åter dragandet av en stamledning från
Åbo över Gustavs samt Brändö, Kumlinge, Sottunga och Föglö skärgårds-
kommuner till Mariehamn. Denna stamledning, som samtidigt skulle be-
tjäna hela den åländska skärgården, Kökar undantaget, skulle stå för
90 % av kraftbehovet, medan åter Mariehamns stads el-verk i sitt nu
utbyggda skick skulle leverera topparna i strömförbrukningen, vilka
utgöra sammanlagt 10 % av hela strömkonsumtionen. Kostnaderna för de

olika alternativen ha år 1951 beräknats till 205 miljoner respektive 385 miljoner, medan åter samtliga amorterings-, ränte- och driftskostnader under åren 1953 - 60 skulle stiga till 385 miljoner respektive 400 miljoner; dessa skulle alltså vara i det närmaste lika stora. Emellertid tillkommer, för att vardera alternativen skola kunna jämföras, i första fallet kostnaderna för en ledning Mariehamn - Brändö, av storleksordningen 100 miljoner. Då härtill kommer att grundpriset på från fastlandet inköpt ström endast är 1/3 av priset på här alstrad, vilket förhållande gör sig än mera fördelaktigt gällande vid ökad konsumtion, anser landskapsstyrelsen det bättre att köpa ström från fastlandet än att alstra den i Mariehamn.

Under år 1951 levererade Mariehamns el-verk i det närmaste 2 miljoner kWh el-ström till sina konsumenter.

Enligt "Statistisk årsbok" var på Åland, med undantag för Kökar, den 1.1.1951 mantalsskrivna 21.888 personer, därav på fasta Åland inklusive Eckerö och Vårdö, 18.705 och i de rena skärgårdskommunerna 3.183 personer, d.v.s. 15 %. På grund av att bosättningen i allmänhet är koncentrerad till byar kan man räkna med att 80 - 90 % av skärgårdsbefolkningen skulle få el-ström, om ström för Åland toges från fastlandet.

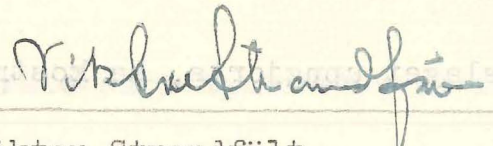
I detta nu finnes ett i det närmaste färdigt förslag för elektrifiering av Brändö kommun uppgjort av Valtion Sähköpaja. Det faller sig därför lämpligt att i första hand realisera byggandet av den till detta förslag hörande delen av stamlinjen Åbo - Mariehamn samt att till dess ledningen Brändö - Gustavs blivit färdig, mata nätet i Brändö med ström från ett lokalt aggregat. Därjämte borde markundersökning göras på linjen Mariehamn - Kumlinge samt Gustavs - Järvenpää transformatorstation. Kostnaderna för dessa arbeten samt elektrifieringen av Brändö uppskattas till 70 miljoner mark. Under år 1954 skulle linjen Lappo - Degerby byggas samt under år 1955 linjen Degerby - Mariehamn samt Gustavs - Brändö. På grund av prisförhöjningen efter det förslaget uppgjorts, ha kostnaderna höjts med 15 %.

Enligt det uppgjorda förslaget för stamlinjen Åbo - Mariehamn skulle under år 1956 - 1958 ström till Åland levereras genom Sydvästra Finlands Elektricitets A.B. försorg, men från och med år 1959 skulle ström erhållas genom en särskilt för Ålands behov byggd ledning Åbo - Gustavs. Enär från Brändö österut stamledningen ej mera är belägen inom landskapet Åland, borde kabeln Brändö - Gustavs samt den nya ledningen Gustavs - Åbo byggas av staten.

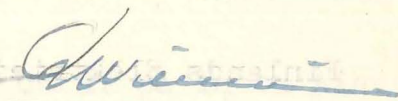
Bifogande Valtion Sähköpajas undersök-
ningsresultat för Ålands elektrifiering samt
hänvisande till ovanstående får landskapssty-
relsen föreslå att Landstinget skulle av
Ålandsdelegationen utverka ett anslag om
240 miljoner för byggande av en 30 KV/2000
kW ledning Brändö - Mariehamn, av vilket an-
slag år 1953 skulle disponeras 70 miljoner.
Mariehamn den 13 mars 1952.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Vägingeniör

Bo Wilenius

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 13/1952 med
anledning av Ålands landskapsstyrelses fram-
ställning till Ålands landsting angående extra-
ordinarie statsbidrag för byggande av el-
stamlinje mellan Åbo och Mariehamn.

Med anledning av ovannämnda framställning får utskottet härmed
vördsamt framhålla följande:

Utskottet har fått taga del av en till landskapsstyrelsen
ställd skrivelse, som berör kostnaderna för stamlinjeprojektet.
Skrivelsen bifogas i avskrift.

Otvivelaktigt är stamlinjeprojektet att föredraga framom ut-
byggnaden av Mariehamns elektricitetsverk. Anläggningskostnaderna
kommer visserligen att vara större enligt stamlinjeprojektet, men
på lång sikt ställer sig detta projekt avsevärt fördelaktigare.
Då dessutom strömpriset inom landskapet på det sättet skulle
kunna nedbringas avsevärt, är de ekonomiska fördelarna för land-
skapet som helhet synnerligen stora. Därtill kommer att genom
detta projekt så gott som hela skärgården skulle bli elektrifie-
rad, vilket i sin tur innebär avsevärda förmåner, som skulle mot-
verka skärgårdens avfolkning och underlätta skärgårdsbefolkningens
utkomst på ett sätt, som knappast annars kunde åstadkommas med
ekonomisk bärighet. På sidan om skärgårdens elektrifiering skulle
på detta sätt egentligen endast Kökar bli, och det borde inte
vara omöjligt att i ett senare skede kunna förverkliga Kökars
elektrifiering.

På grund härav anser utskottet, att stamlinjeprojektet är av-
gjort förmånligare för landskapet och även nationalekonomiskt
förmånligare än det andra alternativet.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet härmed vördsamt
föreslå,